

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUNN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **30**

DEN 29 JULI 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

**Prinsessan Louise som
13-åring.**

Samtliga bilder av vår blivande kron-
prinsessa i detta n:r äro reproducerade
med benäget tillstånd av deras
ägarinna, markisinnan
av Milford Haven.

Som handlar om prinsessan Louise, Birgitta och Bellman.

VAD TALAR FOLK OM DEN HÄR veckan?

Det viktigaste är väl tronföljdens obestämdhet — eller skola vi hellre säga o bestämbarhet. En tror att kronprinsens älste son skall bli konung, andra tala om prins Wilhelm, han som inte riktigt är »upptäcktsresande i Innien eller styrman på Johnson linnien», som det heter i visan för dagen. Det vore väl en av dessa överraskande och högst nyckfulla vinstutfallanden i livets stora lotteri. Men det har ju funnits än nyckfullare i familjen! Förresten: Svenska folket »vill ha sin konung lång, så att han syns från sin balkong», står det i en annan visa. Prinsen med kritikermärket Pewe skulle åtminstone synas måhända t. o. m. i mer än ett avseende! Men för övrigt är det naturligtvis bara nonsens det där med tronföljden — eller vad vi kalla »juristeri» vilket visst kommer på ett ut. Är det inte märkvärdigt att juristerna, vilka nästan utan det traditionella undantag, som gör regeln, alla äro så otäckt klara i knoppen, när man vädjar till dem i lekmannting, strax bli förvirrade och röriga, när de komma in på sitt eget område och det blir fråga om vad de själva kalla för rättsfall. Vi veta något därom i Finland — —

Det är väl som sagt juristeri att tvinga fram sådana följder av kronprinsens äktenskap med lady Louise. Om något, så borde väl — kanske inte juridiskt, men politiskt och mänskligt — betingelserna för kunglighet vara internationella. Om engångskronprinsens brud är arvsberättigad till engelska tronen, är det ju ganska konstigt, att hon ej har rätt att bli drottning i ett annat rike. Om en dam kunde bli borgmästare i New-York, vore det inte smått löjligt, att hon ej kunde bli borgmästarfru i Stockholm? Och om en person dugde till borgmästare i Stockholm, vore det väl ganska originellt om han inte kunde duga som bisittare i Penningby. Men finns det verkligen någon paragraf i juristeriets knappologi, för att använda studentslang, som lägger ett svärd mellan giftermålet och tronbestigningen, så bort med den paragrafen! Ser inte den blivande kronprinsessan nog allvarsfull ut redan i sin förlovnings glädjeyra för att man ej skulle vilja bereda henne ytterligare bekymmer.

Förresten lär hon inte alls vara sorgmodig, förtäljes ju både munt- och skriftligen av högt placerade svenskar, som haft den glädjen att sammanträffa med henne. Nu är det ju så, att liksom rikt folk alltid blir rikare, så ha högt-

placerade i all tid, och ganska oberoende av åsiktsställning, haft benägenhet att se ännu högre placerade uti ett visst soldis. Men i detta fall tro vi på berättelserna. Idun har nämligen redan själv personlig erfarenhet av prinsessan Louises älskvärdhet. Och vi tro också det som förtäljes, nämligen att hon är mycket vackrare än av porträtten framgår, att hon är livlig, glad och tillgänglig samt i första rummet god. Vad man snarare kanske kan utlista av det till buds varande bildmaterialet, är det som också förtäljes, nämligen att hon har utpräglade sociala och även litterära intressen och att välgörenhet ligger henne mycket om hjärtat.

Fester och firningar är ju svenskarernas oaser i livsöknens. Då bli plötsligt sinnena fulla av glädje och hemmen av blommor. Svenskarna behöva kanske denna påminnelse för att skapa kontakt med sina minnen, sin omgivning och främst sig själva. Det är min hustrus begravningsdag: alltså skall jag sörja henne. Min vän har levat 20, 30, 40 eller 50 år, alltså skall jag vara snäll mot honom.

Man firar av de mest olika anledningar. En dag fyller en filmregissör, som gjort sig själv — och kanske litet till, närmare bestämt Mauritz Stiller, 40 år — han skall firas! En annan dag fyller Karl Gerhards »Folkan förstås» 50 dagar — han skall firas! Den dag detta skrives är det 550 år sedan Helga Birgitta dog — hon skall firas! Alldeles oberoende av att det inte är så värst älskvärdt att fira dödsdagar och att siffertalet på så långt håll verkar bra ojämnt! Nu i dagarna är det 94 år sedan

Bellmansbysten uppsattes i Djurgården. Han skall firas! Men med den dagen är det ju en smula annat: den har redan blivit nationaldag. Och ett datum som ingått i folkets medvetande har ju alltid sitt berättigande.

Underligt så litet man förstår Bellman i Finland. Bellman var ju dock även vår, eftersom vi den tiden logerade i gemensamt bo. Jag har varit i tillfälle att se den yngste och i mer än ett avseende mest sjungande av Bellmansångare, Åke Claesson, en hel massa gånger uppträda inför både svensk och finländsk publik, och jag har ofta gjort mig den frågan:

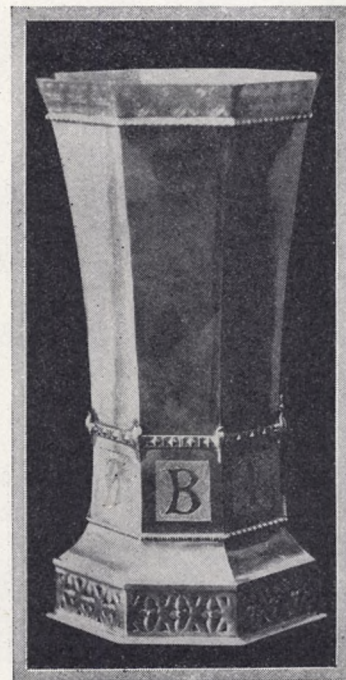
Förstår man sig på Bellman i vidare kretsar i Finland, eller ens i Svensk-Finland? Med respekt för undantagen — jag tror inte det. Och detta är kanske helt naturligt. Rokosirligheten, frodigheten, det ljusa weltschmerzdraget har väl lika liten motsvarighet i finländarnes inbundna natur och disharmoniska melankoli, som idyllen till vår mystiska naturdyrkan och rännstensgudarna och gudinnorna med vinlöv i håret och gloria över pannan till vårt frivola och karga njutningsbegär. Det har redan blivit tradition att Åke Claesson från och med Bellmansdagen en tid framåt sjunger på Koppartälten i Haga. Ingen tolkare av Fredmans sånger är kanske till typ och utseende en sådan inkarnation av Bellman själv.

Och ändå: vad kan eftervärlden giva mot en liten direkt inblick av samtiden. Här om dagen fann jag av en händelse i en spionrapport från 1793 följande lilla meddelande:

»Jag har talat med en man, som varit på Wessmans klubb, han säger där talas om intet, utan Bellman sitter där hela dagen och sjunger visor för herrarna».

Bellman var således Bellman också på den tiden — till och med för okunniga subalternerna och spionagenter!

Apropos historia, yppade min jungfru just i morse, att hon ej visste något om sitt kungahus' härstamning. Hon trodde att Bernadotterna i alla tider hade regerat i Sverige. Och hon tillade: »hade jag inte trott det, så hade jag inte hållit så styvt på dom». Hur sörjs det för historieundervisningen? Eller är det med svensk ungdom såsom det var på min tid, att de flickor som ej läste ända upp till högsta klass slutade sin historia vid Napoleon?

Den stora Birgittafesten i Vadstena fick ett mycket vackert förlopp. Som gäster närvaro bl. a. den svenska abbedissan vid Birgittinerklostret i Rom, moder Elisabeth, vars bild syns här ovan till vänster, och en annan ordenssyster — de första nunnor, som på 323 år officiellt besökt Vadstena. T. h. en dyrbar silvervas, som prins Eugen skänkt till Vadstena klosterkyrka som minne av högtidligheten. Den är dekorerad med birgittinska motiv.

Alma Höderfeldt

MEDAN FRU HELGA STENHAMMAR sitter och berättar i den stora, med »familjemöbler» inredda salen i villan vid Underåsgatan i Göteborg, kommer från rummet bredvid en ström av toner. Wilhelm Stenhammar sitter vid flygeln; han repeterar, pliktrogen som han är, för dagens föredrag i Förenade Pianofabrikernas avdelning på jubileumsutställningen. Musiken blir som ett ackompanjemang till vad hon berättar om sig själv och sitt liv — alldeles som den varit det till allt i detta liv: mer än ett ackompanjemang för resten, den har ju gett ledmotivet.

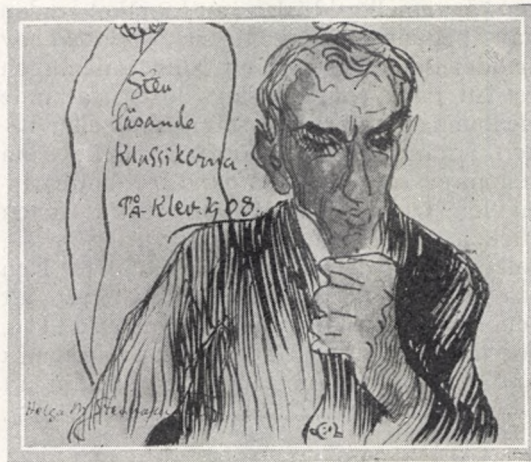
I fru Stenhammars grönaste ungdom, då hon hette Helga Westerberg, såg det ut, som om ledmotivet skulle bli ett annat: målarkonsten. Hon var elev hos Carl Larsson och hos Georg och Hanna Pauli. Men hon var inte mer än 21—22 år, när Wilhelm Stenhammar i stället blev hennes mästare. Det ser icke ut på henne, som om hon farit illa under det mästerskapet. Och inte heller får man ta det som någon det offrade konstnärkallets revansch att hon — ritat så bra karrikatyror av sin man. Det var för ett par år sedan hon utställde »gubbar» på Ny konst i Göteborg, berättar hon. Åtskilliga av de »gubbarna» hette Wilhelm Stenhammar, och just dessa fingo förstås en strykande åtgång. För pengarna köpte fru Stenhammar, berättar hon vidare, en fin spansk duk som gåva åt sin man på hans 50-årsdag. Det var ju roligt att icke som vanligt ha fått pengarna till gåvan av mottagaren själv. Men det var inte utan, att den goda hustrun efteråt förebrådde konstnärinnan, som gjort affärer med karrikatyror av sin man.

— Som konstnär skulle jag för resten velat vara med nu för tiden, säger fru Stenhammar. Jag tillhörde 80-talet, men jag får som en liten Benjamin säga, att jag inte var som de andra. Alla unga nu för tiden äro en smula konstnärer. Mina barn ha gått i Göteborgs samskola, och jag märkte med riktig häpnad, hur lätt och naturligt man där drev fram deras anlag åt det konstnärliga. Och de unga målarna nu för tiden liksom leka fram allt. I min ungdom var det nästan ett fel att ha för lätt för det. Man skulle sitta som en sedig flicka vid klossar i sina bestämda år. Vår för inte fru Stenhammar fortsatte som

Fru Stenhammar i sitt hem.

konstnär, sedan hon lämnat umgänget med klossarna? — Jag var väl för lat, svarar hon. När man hör det klingande skratt, varmed hon säger det, kommer man att tänka på, att det finns ett slags »lättja», som rymmer mycket mer liv och skönhet än en målmedveten möda.

En av fru Stenhammars många roliga karrikatyror av gemälen.

Det finns i alla fall människor, som få sina ungdomsdrömmar uppfyllda. Paret Stenhammar drömde i unga dar om att få bli farande folk, att få bo än här, än där. Nu när de redan ha vuxna barn och samtidigt själva äro unga nog att kunna njuta av livet, uppfylles drömmen. I höst bryta de upp från Göteborg, och med det nya Stockholms hemmet som utgångspunkt, komma de att då och då genomfara Sverige på Stenhammarska turnéer.

Det var en gång förut de flydde ut till skönheten och äventyret. Efter att ha bott i Stockholm en tid, flyttade paret ner till Italien för att bo där i årtal. Men efter en vinter »kommo några handfasta män och togo oss med tillbaka till Göteborg». Nå bevars, skönheten om också inte äventyret, kan man fånga även i Göteborg. »Göteborgarna äro förtjusande i sina hem, men stockholmarne äro bara trevliga på restaurang» det är fru Stenhammars dom om den stad, som lever ett helt annat och mindre stelt liv vid sin Götaälv än den gjorde för tjugo år sedan och alltjämt gör i det övriga Sveriges inbillning.

I Stockholm får paret vad fru Stenhammar kallar ett bohème-hushåll. Det uttrycket behöver man emellertid inte skrämmas av, ty ingenting är så dyrt och luxuöst som ett bohème-hushåll i huvudstaden. Atminstone om det som här skall förläggas till en av de där eleganta nya våningarna vid Brahegatan på två rum och kök, en våning, där för resten japanskt legationsfolk bott förut — det säger nog om att det är en god ram för enkel, förfinad skönhet. Och som motvikt mot bohémertiets lyx i Stockholm tänker paret Stenhammar sätta upp ett stort solitt hus i Bohuslän för att vara där halva året. Och se'n halva året i Stockholm och halva året på turnéer — ett liv som detta är så rikt, att där gott kan rymmas tre halvår på ett år.

Barnen i ett äktenskap som detta böra ju ha ärvt en god del konstnärstemperament. Jo, bevars, en rättrogen rasbiolog kan inte ha något att anmärka mot Stenhammars. Älste sonen ligger i Stockholm för att utbilda sig till operasångare, och enda dottern har börjat på teaterns av drömmar rosenfärgade stig. Men yngste sonen studerar bankväsen, så där finns alltså ändå en motvikt i det praktiska. E. T.H.

EN FLICKA VID GRINDEN. AV CARL LARSSON I BY

En flicka vid grinden i solen
i en dräkt från längesen —
Hon niger och nyper i kjolen
och ler så jag ler igen.

Jag såg din hundraårshättas
kädjesömsrosensnår,
och jag hörde så mycket berättas
om skönhet i gängna år.

i din gammaldags dräkt du förde
som en visa till min dörr.
En visa, som bara jag hörde,
om allt fagert och fint från förr.

Så gammaldags vacker är den
förgätna dräkten du bär,
att jag ser i en syn all världen
i ett ljus, som ej längre är.

Syrenernas tunga klasar
dränka i vållukt byn,
och skäraste äppelblom rasar
ur den tätta lövverksskyn.

Yviga äbroddstuvor,
brandgula liljor och blå
stormhattar, noaksduvor
mot solbrända gavlar stå.

Västergökarna ropa
i kvällen, doftande sval.
Kvinnorna bygatan sopa
och löva krist och sal.

Surr av stråke på strängar
och en gammal mollmelodi —
Som blomster från örtagårdssångar
gå landsens mör förbi.

En glimt av allt vackert på denna
Guds gröna och granna jord,
allt det, som man bara får känna
men aldrig kan fånga i ord,

Blomster från sommardagar,
som längesen svunnit ha —
Vissnade höstlöv i hagar,
tystnade gökrop. Ack ja!

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

SPRÅKETS LÖSDRIVARE

AXEL KLINCKOWSTRÖM VILL GE DEM HEMORTSRÄTT I SVENSKAN.

HUR BÖR MAN FÖRHÅLLA SIG till de s. k. »låneorden», dessa språkets lösdrivare, härstammande från norr och söder, från östan och västan, vilka snart sagt dagligen dyka upp bland oss för att efter att en tid ha burit främlingskapets hallstämpel småningom vinna hemortsrätt och medborgarskap inom ordförrådet?

Se vi oss omkring finna vi i denna fråga vitt skilda uppfattningar göra sig gällande. För isländskan är varje skynt av låneord, av främmande element i språket, en ren styggelse. Nya begrepp tillkomma genom »tidens krav», nya föremål införda utifrån betecknas med nyskapade inhemska beteckningar, vanligen absolut obegripliga för den oinvigde. Att talutträddir (taltråd) skall beteckna telefon kan man väl med någon fyndighet gissa sig till, men inför ord sådana som *ljossmydarsmidja* (fotografiateljé), *småsjå* (mikroskop) *landsima* (telegraf) står man undrande och spörjande, de förefalla för den utomstående närmast till för att som Talleyrand sade »dölja tankarna».

Kejsar Wilhelm tyckte inte heller om låneord. I de s. k. *Fremdwörter* såg han ett antifosterländskt element nästan lika misstänkt som socialdemokrater, antimilitarister och anhängare av evolutionsteorin, och under hans egid förvandlades i den språkliga renlighetsens intresse velociped till *Fahrrad*, biljett till *Fahrkarte*, automobil till *Kraftwagen* o. s. v. ofta till ej ringa förargelse för den lojala allmänheten. »*O diese Fremdwörter!*» var som vi minnas på den tiden en stående rubrik i »*Fliegende Blätter*» spalter. Helt annorlunda ställer sig förhållandet i England och Nordamerika. Engelskan, handelns och sjöfartens språk, talat i denna stund över ett större område än något annat, fruktar ej att upptaga låneord, tvärt om, bildat ursprungligen genom sammansmältning av brittisk-keltiska munarter med latin, saxiska, norröna tunga och normandisk franska, har det från begynnelsen en ordsfatt hämtad från alla dessa språk och i förening härmed en enastående lätthet att assimilera nya ord. Liksom den stora republiken på andra sidan Atlanten tyckes det ha en obegränsad förmåga att uppta främmande element utan att därigenom förlora ett uns av sin nationella karaktär. Hinduiska ord som *bungalow*, *dungaree* och *tiffin* äro i en handvändning lika genomengelska som det saxiska *ox*, *house*, *swine*, det latinsk-fransyska *pork*, *village*, *castle* eller det nordiska *town* (tun), *burgh*, *knife* (kniv). Att språket i första rummet är till för att sätta människorna i stånd att meddela sig med varandra är en sanning av så pass axiomatisk beskaffenhet att den väl av litet var utan vidare erkännes som sann, och få torde väl också de vara som gitta förneka, att om så är, ett idealiskt språk är det som förstas av så många som möjligt, med andra ord är ett för hela mänskligheten gemensamt universalspråk.

Att så är fallet har länge insetts, åtminstone av de klokare, och i urtidssågen om det första stadshusbygget framställes den bekanta »förbistring» ingalunda som en

Då man betänker, att ord som bli- va, begära, port, präst, skola, källare ursprungligen äro låneord och alltså "osvenska", förstår man, att det icke är så lätt för en rättrogen "purist", en ivrare för språkets renhet, att vara konsekvent. När friherre Axel Klinckowström här nedan drar i härdad för låneorden i svenskan, har han också många goda vapen till sitt bruk. Även en utomordentlig språkman som prof. Esaias Tegnéér ställer sig långt ifrån fientlig mot låneorden. Å andra sidan kan man lätt komma överens om att undvika varje främmande ord i tal och skrift, där det icke är avgjort lämpligare än ett svenskt — inte bara i skönhet, utan också i klarhet och tydlighet vinner språket på att vara rent. Men var går lämplighetsgränsen? det är just frågan. Om någon av våra läsare skulle känna sig manad till ett inlägg, skola vi gärna öppna våra spalter. Frih. Klinckowström har en så bestämd ståndpunkt, att den lätt kan ge plattform för en diskussion.

byggherren och hans medhjälpare av högre makter förlänad belöning. I själva verket kan det vid första ögonkastet förefalla egendomligt nog att inte under årtusendenas lopp genom ett »ordens naturliga urval» småningom uppstått ett allmänt för alla folk gemensamt språkligt uttrycksmedel. Saken är emellertid den att språket redan från begynnelsen utom sitt ändamål av meddelelsemedel haft ett annat, nämligen det att tjäna som ett slags lösen, sättande medlemmar av samma stam, hord eller nation i stånd att igenkänna varandra som genom ett solidaritetens band förbundna individer. Också se vi överallt, vart vi vända blicken, två motsatta krafters spel göra sig gällande på det språkliga området. Den ena strävar att utjämna skillnaderna, att genom upptagande av internationella, för de olika språken gemensamma ord, underlätta förståendet, den andra att

Sommarregn.

*Det droppar stillsamt sakta ifrån taken
och regnet duggar oförtrutet ned.
En Venusbyst står skälvande och naken
vid stranden under parkens höga träd.*

*Högsommarns doftande och ljuva bölja
av värme nyss i sol sin vällust spred.
Men nu syns sommarns regn dess fågring
skölja
i tusen lätta, gråa droppar ned.*

*Det regnar stilla, utan hårda byar.
Där över taken singlar matt och trött
en ensam svala under gråa skyar.*

*Nu ljusnar himmelen, fast än det droppar,
och strålen har på Venus anlet fött
ett gåtfullt kärleksleende i koppar.*

BJÖRN VON ROSEN.

genom nya specifika benämningar, endast begripliga för »de invigda», skapa ett språkligt solidaritetsband inom en sluten krets.

Där fredliga förhållanden råda, där handel och samfärdsel bringa människorna samman med främmande, får den förstnämnda överhanden medan ett motsatt förhållande råder där fiendskap och krig lägga hinder i vägen för det fredliga umgänget människorna emellan.

Negerfolken i Afrika, de nordamerikanska indianstammarna, levande i ständigt krig sins emellen, ha under tidernas längd var på sitt håll splittrats i ett otal språkområden där den ena stammen, den ena byn ej förstår den andra — en sannskyldig »babylonisk förbistring» alltså. Å andra sidan se vi engelskan, spanskan, arabiskan, de stora modärna huvudspråken, liksom i forntiden romarspråket, utbreda sig över betydande områden, sättande millioner i stånd att meddela sig med varandra, och uppe vid Nordpolens gränsmarker se vi de fredliga, med varandra i gott samförstånd levande eskimåfolken tala ett språk begripligt för en och var bland dem ända från Grönlands stränder till Behringsundet.

I belysningen av dessa förhållanden är det vi ha att se upptagandet i språket av nya ord. Ännu i den dag som är gör sig den urgamla kampen mellan de båda krafterna gällande. Å ena sidan tendensen att genom internationella ord göra språket mer allmänfattigt, å den andra att genom uppfinnande av egendomliga, endast för den trängre kretsen begripliga, »förbistra». Varje yrke, varje fack, varje regemente, skola, klass, ja nästan var familj har utbildat sådana »specialord» och det behövdes blott att fientliga förhållanden eller naturhinder isolerade en dylik grupp tillräckligt länge för att ett nytt för den övriga mänskligheten obegripligt tungomål skulle uppstå. Men vore detta en fördel? kan man inte utan skäl spörja. För den som över delen sätter det hela, som gläder sig åt att ej längre se Sverige uppdelat i Fylkeskungariket och som ingalunda skall anse det som en förbättring om exempelvis skånskan, gottländskan, småländskan o. s. v. utvecklades till skilda skriftspråk, måste svaret bli nekande. Och vad som gäller det förgångna och det närvarande gäller också framtiden. Nationen är liksom provinsen, fylket, häradet eller kommunen ett relativt begrepp och bortom den nuvarande splittringen anar och hoppas världsborgaren på större sammanslutningar förenande med språkets och de gemensamma intressenas band mycket av vad nu är åtskilt.

För min egen personliga del har jag inga fördomar mot upptagande av låneord i språket, framför allt inte då de fylla ett känt behov och ha en internationell karaktär, ägnad att göra språket lättfattligare för utomstående. I den språkliga purismen, strävandet att till varje pris utesluta främmande element, ser jag en med nationalistismen i dess mindre tilltalande former närsläktad företeelse, ett slags språklig »jingoism», nästan lika litet tilltalande som den politiska eller kulturella.

A. KLINCKOWSTRÖM.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

EXOTISKA HÖRN I STOCKHOLM

TIO STEG FRÅN KINA TILL VENEDIG.

I Rysslands lilla Stockholmshörn finner man framför allt briljant snidade trädjur och präktiga spetsar — resultatet av arbetskivallar i ryska bondstugor. Försäljerskan bär på bilden en klänning av ryska filetspetsar, på huvudet har hon den klädsamma guldbroderade ryska sidenduken.

Ett hörn av Kina i Stockholm. Fröken Judit Hanson, som själv levat i Mittens Rike, är här iförd en kinesisk damrock av ljusblått siden och bär på huvudet en förgylld silverhätta med äkta stenar. Hättan, som hör till de mongoliska furstinnornas dräkt, är ett verkligt museiföremål.

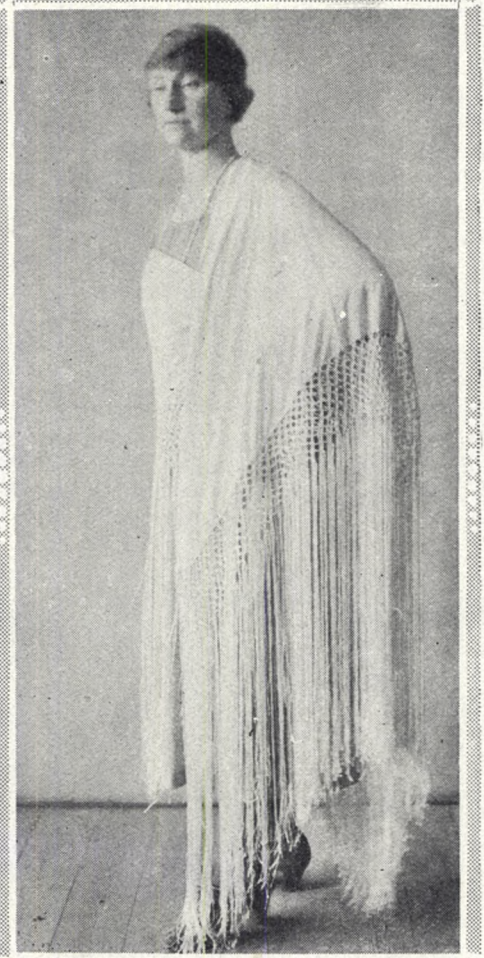

En rysk docka i nationaldräkt med pärlbroderad kokosjnik på huvudet och vita benlindor.

Denna lackerade pulla med de granna äggen är gjord i Sovjet-Ryssland och typisk för den utmärkte ryska hemslöjden.

DE EXOTISKA HÖRNEN I STOCKHOLM LIGGA mestadels vid Regerings- och Drottninggatorna, i diskret lugn, en trappa upp. Svärmar ni för Sung-metallspeglar från 1000-talet, offershålar, Kang-shivaser eller vill ni helt enkelt bara ha en apart lysningspresent i form av ett broderi, kan ni titta upp till Kinamagasinet, där även Nationalmuseum handlar emellanåt. Råsidenet i naturfärg, av vilket Stadshuset förvärvat 600 meter till sina fönster, är utmärkt även för människors barn. Köper man något i ryska hemslöjdmagasinet vid Drottninggatan, hjälper man samtidigt det hungrande (?) Ryssland. Den konstslöjd, som där utställs, är tillverkad i ryska hem, omfattar typiska spetsar, lack- och trä saker, bl. a. trevliga skrin i karelsk björk. En liten handkoffert i polerad björk var avsedd för sminkgrejor och alltså lämplig för skådespelare. Även Italien har på allra sista tiden fått sitt eget hörn, Firenzemagasinet. Och slutligen är sedan länge Japan väl representerat i butiksvärlden.

Firenze har i dagarna fått en filial i Stockholm, där det emellertid icke blott finns florentinska ling utan också, som synes av bilden, äkta venetianska sjalar.

CAP
KATTUNGOR

tillverkade av vår utsökta
Palmerpsychoklad i
smakfulla askar à 1 Kr.

"ÜBER ALLEN GIPFELN..."

NÅGRA REFLEXIONER APROPÅ ANNA LENA ELGSTRÖMS NYA BOK. AV LYDIA WAHLSTRÖM.

LIVET ÄR ALLTID STORT OCH skönt, då man ser det från ett torn, säger Anna Lenah Elgström i titelnovellen i sin nya bok, »Elfenbenstornet» (Bonniers förlag). »Viddperspektivets ostörbara ro», skriver hon, »det perspektiv, som konst, litteratur och historia kan ge, men historien allra bäst med dess överblick över hjälteskaror och stordåd, åsynen av idéerna segertåg och troheten, som ger del i det som varar. Det perspektivet kan allt ge, som vidgar hjärtat och gör en stolt över att vara människa, så stolt att man inte kan ge sig själv lov att bli störd eller vredgad, bli småsint, bli förtvivlad. — Det kommer alltid förr eller senare en tid i en människas liv, då hon är förlorad om hon inte äger ett sådant torn, då hon blivit så beträngd, så utarmad, att hon bara har kvar det intet kan taga ifrån henne.» — Och hon slutar med att vi i tid skola bygga upp sådana torn åt oss, »men inte för att drömma i dem — nej, borgar skola de vara, borgar mot ofrid och växlingar, mot allt lågt och ont inom oss själva, fästen åt våra övervunna, fria hjärtan, från vars murar vi kunna se de orättvisors intighet man övat mot oss.»

Det är inte första gången Anna Lenah Elgström talat i den tonen, talat om det övervunna lidandets frid. »Jag vill avskudda ifrån mig allt lågt och oväsentligt, som oroar och förminskar min själ,» låter hon den unga modern i »Mödrar» säga vid anblicken av sitt barn. När hon är som mest sig själv, ger hon också som mest av uppbyggelse, i den form, vari den är mest behövlig för vår tids jaktande, förströdda människor. Uppbyggelse utan predikande och utan straffdomar, uppbyggelse utan direkt kristlig betoning, men ändå utan allt det estetiska snobberi, som kristna alltför gärna tro sig finna hos detta slags förfinade lekmanna-predikanter. Det är betecknande, att inga populärvetenskapliga föreläsningssämnen i våra dagar äro mera eftersökta än just de, som utlova uppbyggelse i denna bemärkelse. »Ju längre ett ämne ligger från den vanliga verkligheten, dess mera begärligt är det för arbetarne», sade en gång Knut Kjellberg till undertecknad. Intet under! Tiden står lik-

Om en sanning, som alltför ofta glömmas, den att människan lever icke endast av bröd, utan också av skönhetsintryck, erinrar här dr Lydia Wahlström i en intressant anmälan av en av senaste tidens vackraste böcker, Anna Lenah Elgströms reseskisser "Elfenbenstornet".

som och tigger sina författarpersonligheter: Ge oss någonting, som ligger över det vardagliga! Och detta gäller lika mycket nu som under kristiden, då det vardagliga och det ohyggliga blivit ett och detsamma.

Att »Elfenbenstornet» ger anledning till dessa reflexioner, det betyder inte, att boken i sin helhet är något annat än en samling reseskisser. Den kunde lika väl ha hetat »Från Medelhavets stränder» eller någonting dylikt men i så fall skulle man icke fått en aning om det suggestiva element, som är den röda tråd varpå alla dessa pärlor äro uppträdda. Författarinnans konstnärskynne får i dessa färgmåttade skildringar det ypperligaste spelrum. Hon hör till dem som ha sin förnämsta begåvning i sitt öga; det är kyrkfönster-måleri även i dessa pennteckningar, och man ser hur väl just Medelhavets djupa blå, Siciliens himmel och den lejongula ökensanden passar för hennes egen teknik och hennes färgglada fantasi. I dessa trakter, där ännu romantiken lever kvar, finns det ännu mitt i den livslevande verkligheten rum för sådana äventyrsskildringar som den spännande rövarhistorien från Segesta, men där finns också plats för all den vemodiga drömstämningen över de gamla nordafrikanska moskéerna, där nycklarna till de spanska morenans slott nu hänga ärggröna och halvförmultnade som vördnadsvärda minnen av en försvunnen storhet. Boken inger läsaren sympati för den mohammedanska fromheten, därför att den även i detta sitt förnedringstillstånd har så mycket av äkthet och offervillighet kvar. Det finns endast en övervägande osympatiskt hållen skildring i hela boken, och det är, betecknande nog, den från Monaco, där societetslivets dockartade, förstelnade tomhet gör,

att själva naturen förefaller oäkta och att Alperna verka kulisser. Naturen som besjälad, vare sig på gott eller ont — det är så som Anna Lenah Elgström ser den, precis som romantikerna en gång gjort eller rättare sagt göra det i alla tider.

»Elfenbenstornet» är ett nytt exempel på att förf. passar bäst för romantikens egna tider och orter. Där rör hon sig i ett eget element, och därför griper hon där mest våra egna hjärtesträngar. Det samma som gäller om populärföreläsarna, gäller också om henne: ju mer hon avlägsnar sig från den vanliga verkligheten dess mera får hon grepp om sina läsare. Men detta betyder visst inte, att vi söka reducera henne till de rena nöjesförfattarnas grupp. Min liknelse om pärlbandet verkar sliten och lika slitna äro nog Keats ord: »A thing of beauty is a joy for ever.» Men fråga är om icke alla världens problemromaner mycket väl kunna uppvägas av Keats egen föga voluminösa produktion, just när det gäller att lyfta sinnet, att skapa andaktsstunder. Och när allt kommer omkring är det just detta införsättande i en annan värld, som mer än allt polemiserande gör det möjligt för oss att begripa vår egen värld med dess resurser på gott och ont. Det är alldeles riktigt att den unge mannen hos Oscar Wilde, som påstod, att en bit gult siden tröstade honom för alla livets olyckor, inte nödvändigt behöfve vara en epikureisk livsdilettant lika litet som den som avstod från ett självmordsförsök inför anblicken av den dekorativa frisen på huset mitt emot. En bonde, som sätter stamrosor i stället för rovor på en bit av sin knappt tillmätta trädgårdstappa, handlar i själva verket i samma anda, om han också icke skulle hitta några preciosa uttryck för sin extravagans. Människan lever icke allenast av bröd, utan lika mycket av skönhetsintryck, därför att dessa höra med till de ord »som utgå av Guds mun.» Och de praktfulla mörkröda stamrosor, som Anna Lenah Elgström här gett oss, komma att höra till de mest förblivande av hennes hand, därför att de höra till det, som väcker fridfulla och ljusa tankar.

Lydia Wahlström

»Det evigt kvinnliga» har ett rätt växlande utseende, som i icke ringa mån bestämmes av hatten. Var och en av dessa hattar, som uppvisa alla sorter från stort till smått, från band till bjäfs, har varit sin tids förtjusning — tänk! Nr 1, den längst t. v., är från omkring 1850, då alla damer gingo i röda eller blå garibaldijskjortor, och sammetsbaretter var högsta mod. Den berömda Veronica, som med sin sång underhöll gästerna i Davidsons paviljong vid Stockholms Drottninggata, ses här i en tidstypisk huvudbonad med en kaskad av påfågelsfjädrar över kanonlockarna. — Tio år senare finna vi hos n:r 2 det veckade, pikerade svarta sidenburr, med roselt i nacken, som var roten och upphovet till kapotthatten, sjuttio- och åttiotalets stora förtjusning. — Kapotthatten i sitt högsta flor och sin största storlek ser man på nr 3, en bild av drottning Victoria medan hon ännu var den 19-åriga prinsessan Victoria av Baden, alltså år 1881. Sedan kröp kapotten ihop mer och mer och mot 80-talets slut bestod den bara av en blomma, en fjäder och hakbandet. — Nr 4 är ett charmant porträtt av fru Mathilda Jungstedt, taget år 1900. Där återser man med ett igenkännande leende chanssonethatten, som stiger som en fanfar mot himlen. Ju snedare den var, desto bättre, och helst så mycket plymer och band som möjligt under brättet. — Nr 5 slutligen är vår egen tid, i en modell från Paul U. Bergström. Att karaktärisera den överlåta vi för säkerhets skull åt framtiden.

Äkta Spets- & Sidendépôt

Tel. 77496 **STUREGATAN 6II** Norr 19700
Filial i Göteborg Jubileumsutställn., Handelsgatan 11.

Crêpe Georgette - Kulörta Filetspetsar

äter inkomna.

Blommiga Voiler, Barnklädningar och Blusar bortslumpas.

BYXKVINNOR OCH KÖKSDAMER

NYA PRAKTISKA ARBETSDRÄKTER FÖR KÖK OCH VERKSTAD. — 50,000 UNIFORMERADE FINSKA KVINNOR.

Dessa två var och en på sitt sätt praktiska och trevliga modeller till kvinnlig arbetsdräkt ha bl. a. vunnit statens yrkesinspektions gillande. Den till höger, som utställs i Göteborg av Textilkompaniet i Borås, är avsedd närmast för fabriksarbete, men kan gott användas som modell också för hushållsdräkter. Den är av kyprat blåtyg, med mössa i blommig musslin. Byxdräkten t. v. av kakityg och med samma slags mössa som den andra, är en klädsam form av en dräkt, som är så gott som nödvändig vid jordbruksarbete för kvinnor. (Pressfoto).

VI HA HELT NATURLIGT AV GAMMALT fördom mot allt som kan kallas kvinnlig uniform. Likväl begagna faktiskt omkr. 50,000 finländska kvinnor numera en särskild uniform för manöverändamål. Det är efter vad en bekant kvinnlig journalist berättar för oss, »Lottorna», som utgöra en kvinnlig medborgarvakt vid sidan om den manliga. Det lär icke stöta någon människa att se dem marschera i sin fältgrå uniform med fältgrå mössa.

Ifall fru Maja Alvin, som vill ha exercis

Det illustrerade lexikonet.

ALLA MÄNNISKOR FOTOGRAFERA, men hur många göra det med en humoristisk glimt i ögonvrån? Hur många av Er, ärade läsare, kan ta en lustig eller verkligt stämningsmättad bild? Hör Ni kanske till de många, som bara utan urskilning »knäppa» det motiv, som råkar finnas framför kameran?

I förvissning om att det även bland amatörfotografernas skara finns en del humorister utlyser Idun nu en ny fotografitävling, som jämte teknisk skicklighet även kräver humor och fin smak.

för kvinnor över 40 år, får råda, skulle vi väl med tiden också få en svensk kvinnlig fältuniform. T. v. är emellertid vår uniform endast arbetets, och även den uniformen är det svårt att få antagen.

Det skulle likväl säkert vara mycket fördelaktigt, om vi finge en allmänt verdtagen kvinnlig arbetsdräkt för både kontor och fabriker. I det fallet har man gått längre i Frankrike än här, kanske också av det för fransmän mycket tilltalande skälet, att en sådan enhetlighet verkar prydligare än en ohejdad individualism i kläder.

Statens yrkesinspektis Kerstin Hesselgren har länge arbetat på att få de i industrien arbetande kvinnorna att anlägga praktiska arbetsdräkter, och yrkesinspektionen har utarbetat åtskilliga goda modeller. En ny både praktisk och vacker modell har nu kommit till. Den har tillverkats av Textilkompaniet i Borås, har underkastats yrkesinspektionens prövning och visas nu på Göteborgsutställningen. Fotografiet här ovan visar, att den är klädsam. För resten bör modellen, möjligen med en och annan ändring, kunna användas även av andra kvinnor än de industriarbetande. Husholdern kan behöva en »köksdräkt» att draga över sin klänning och likaså den självförsörjande, som skall ställa sig vid spisen, när hon kommer hem från sitt arbete. Mössan är klädsam och behändig (också en hushållsarbete kan behöva en mössa för att skydda håret mot matångorna!) Den är här av ett tunnt, lätt tyg, blommig voile eller musslin, så att den blir sval och kan tvättas upp lätt i ett handfat, samt är oskadlig för håret. Formen är helt enkelt den gamla svenska halsduken, fast här med bård och knappar. Till själva dräkten har icke använts det i regel fula kakityget, utan kyprat blåtyg (svenskt!) — det är hållbart, klädsamt, verkar aldrig smutsigt. Dräkten knäppes framtill strax under midjan. Nertill är den hopsydd och måste alltså vid påtagningen krängas över huvudet. På så vis riskeras ej att den fastnar i maskiner etc. Kragen kan slås upp. Fickan sitter på sned, så att den ej fastnar.

Vid sidan om denna modell ha vi också

För denna unga konstnärinna, fröken Brita Hörlin, som nu senast gjort några utmärkta stuckereliefer i Göteborgsutställningens konstindustrihall, har som man ser arbetsdräktproblemet lösts av sig själv. (Foto D. N.)

en annan: byxdräkten. Den är av kakityg och kan verka riktigt pigg och söt med sitt lilla inslag av kvinnlig »piff»: det lilla gröna bandet om halsen och skörten på kjolen. Tobaksmonopolets arbeterskor ha den vid plantagearbetena om sommaren. Andra, som arbeta ute i skog och mark, göra också klokt i att använda den. Nu tycker fröken Hesselgren, att den skulle vara den mest praktiska också vid vissa arbeten inom fabrikerna. Men ännu förekommer den icke för inomhusarbete inom en enda svensk industri. Men vår ena bild visar, att vid vissa arbeten måste den enskilda kvinnan i alla fall använda den: om hon t. ex. som den unga konstnärinnan på bilden har att arbeta från höga ställningar.

»Det evigt kvinnliga».

En pristävling för Iduns läsare.

Alltså: Kan Ni med kamerans hjälp kvickt och fyndigt illustrera ett par vanliga svenska talesätt? Det gäller att i bild visa vad de tre uttrycken — eller i värsta fall bara något av uttrycken: »En ful fisk» »En läckerbit» och »Det evigt kvinnliga» innebär. Lämna fantasien spelrum och sänd in ljuvliga eller humoristiska bilddefinitioner på uttrycken i fråga till »Det illustrerade lexikonet» Iduns Redaktion före den 20 augusti. Den bästa bilden belönas med en verkligt bra bok.

Dålig matlust, blodbrist, samt därav följande nervositet och svaghet, övervinnes snabbast med järnmedicinen Idozan. På grund av dess 5-dubbla järnhalt och förtäffliga sammansättning ger Idozan överraskande resultat. Idozan är utmärkt välsmakande, angriper ej tänderna och bliver billigast att använda. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek. Nedsatt pris Kr. 3.50.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

LÅT MIG KÄNNA ER PÅ PULSEN

EN SOMMARHISTORIA AV O. HENRY. ÖVERSÄTTNING FÖR IDUN AV ELLEN RYDELIUS.

JAG GICK ALLTSÅ TILL EN DOKTOR.

— Hur länge är det sedan ni tog någon alkohol i er organism? — frågade han.

Jag vände huvudet åt sidan och svarade: — Åh, det är en bra tid sedan.

Han var en ung doktor, så där mellan tjugo och fyrtio. Han hade heliotropfärgade strumpor, men han var lik Napoleon. Jag tyckte kolossalt mycket om honom.

— Nu, — sade han, — skall jag visa er alkoholens effekt på er cirkulation.

Han blottade min vänstra arm till armbågen, tog fram en butelj whisky och gav mig ett glas. Han började bli mera lik Napoleon. Jag började tycka bättre om honom.

Sedan lade han en kompress hårt om min överarm, stannade min puls med fingrarna och klämde på en gummiboll, som stod i förening med en apparat på en ställning, som liknade en termometer. Kvicksilvret hoppade upp och ned utan att tyckas stanna någonstans, men doktorn sade, att det visade 237 eller 165 eller någon dylik siffra.

— Nu, — sade han, — ser ni vad alkoholen betyder för blodtrycket.

— Det är underbart, — sade jag, — men tror ni det är tillräckligt bevis? Ge mig ett glas till, och pröva den andra armen. — Men nej!

Då grep han min hand. Jag trodde, jag var dödsdömd och att han bjöd mig farväl. Men det enda han ville var att sticka en nål i min fingertopp och jämföra den röda droppen med en massa femtioöres pokermarker, som han satt fast på ett kort.

— Det är blodprovet — förklarade han. — Ni har inte den rätta färgen på blodet.

— Javisst, — sade jag — jag vet, att det borde vara blått, men detta är ett land av bastarder. En del av mina förfäder voro riddare, men de gävo sig i lag med folk från Nantucket Island, så att —

— Jag menar — sade doktorn — att den röda nyansen är för ljus.

Åh, sade jag, det är fråga om nyanser, och inte om mäsallianser!

Så dunkade doktorn mig i brösttrakten. När han gjorde det, vet jag inte, ifall han mest påminde mig om Napoleon eller lord Nelson. Sedan såg han allvarlig ut och nämnde en rad krämpor, som äro köttets arvedel och varav de flesta slutade på itis. Jag betalade omedelbart femton dollars å conto.

Det första ni bör göra, — sade han med förnyad livlighet, är att söka upp ett sanatorium, där ni kan skaffa er fullständig vila för en tid och få era nerver i bättre kondition. Jag skall själv fara med er och välja ut en lämplig plats.

Och så förde han mig till ett dårhus i Catskillsbergen. Det låg på ett kallt berg, endast gästade av ogästvänliga gäster. Man kunde inte se något utom stenar och klippblock, några snöfläckar och enstaka granar. Den unge tjänstgörande läkaren var mycket trevlig. Han gav mig en stimulerande dryck utan att lägga någon kompress på min arm. Det var lunchdags, och vi blevo inbjudna att sitta ned. Det var omkring tjugo gäster, som sutto vid småbord i matsalen. Den unge läkaren kom fram till mitt bord

O. Henry är Amerikas finaste och originellaste novellist, därtill typiskt modern i motivval och i sin framställning av nutida storstadsromantik. Aldrig har väl en neurastenikers historia — ge akt, Coué-anhängare! — skrivits med en så lekande humor, en så smidig stilkonst som i denna lustiga novell.

och sade: — Det är en vana hos våra gäster att inte anse sig som patienter utan endast som trötta herrar och damer, som vila ut litet. Vilka lätta sjukdomar de äha, så nämner man dem aldrig under konversationen.

Min doktor ropade högt på en uppapperska och bad henne ta in citronsaftsfosfoglycerat, hundkex, bromoseltzerpankakor och nux vomicaté åt mig. Då steg ett ljud lik en plötslig stormvind bland granarna. Det uppkom, då varje gäst i rummet högt viskade — Neurastheni! utom en karl med röd näsa, som jag tydligt hörde säga: Kronisk alkoholism! Jag hoppas träffa honom en gång till. Den tjänstgörande läkaren vände sig om och gick därifrån.

En timme eller så ungefär efter lunch förde han oss till verkstaden, som låg — låt oss säga femtio alnar från huset. Dit hade gästerna blivit förda av tjänstgörande läkarens underhuggare och tränaren, en karl med fötter och blå sweater. Han var så lång, att jag inte är säker på att han hade något ansikte, men en expressbyrå skulle ha varit förtjust över hans händer.

— Här — sade tjänstgörande läkaren — finna våra gäster rekreation från sina forna själsliga bekymmer genom att ägna sig åt fysiskt arbete — som verkligen är en förströelse.

Där fanns svarstolar, snickarverktyg, modelleringssaker, spinnrockar, vävstolar, trampkvarnar, bastrummor, apparater för svartkriteförstorningar, smedjor och allt annat, som kunde intressera betalande vainsinniga gäster på ett första klassens sanatorium.

— Damen, som gör lerpuddingar där i hörnet, — viskade den tjänstgörande läkaren, — är ingen mindre än — Lula Lulington, författarinnan till romanen »Varför kärleken älskar!» Hon gör det där bara för att vila hjärnan efter boken.

Jag hade sett boken. — Varför vilar hon inte hjärnan genom att skriva en annan bok? — frågade jag.

Som ni ser, var jag inte så illa därän som de trodde.

— Den där herrn, som öser vatten genom tratten, är en mäklare från Wall Street, som är bruten av sitt brutto.

Jag knäppte min rock.

Andra som han utpekade voro arkitekter, vilka lekte med Noaks ark, ministrar som läste Darwins Utvecklingens teori, lagkarlar som sågade ved, uttrötta societetsdamer, som talade Ibsen med tränaren i blå sweater, en neurastenisk miljonär som låg och sov på golvet, och en framstående artist, som drog en liten röd vagn kring golvet.

— Ni ser riktigt stark ut, — sade tjänstgörande läkaren till mig. Jag tror den bästa själsliga avslappningen för er skulle vara att kasta små kullerstenar nedåt bergväggen och sedan bära upp dem igen.

Jag var hundra alnar bort, innan doktorn hann ifatt mig.

— Vad är det? frågade han.

— Jo, det är det, — sade jag, — att det inte finns några aeroplan till hands. Därför tänker jag hastigt och lustigt lunka till fots till stationen där borta och ta första godstågsexpress tillbaka till staden.

— Ja, sade doktorn, — kanske ni har rätt. Det där tycks knappast vara den rätta platsen för er. Men vad ni behöver är vila — absolut vila och kroppsrörelse.

Den kvällen gick jag till ett hotell i City och sade till portieren: Vad jag behöver är vila och kroppsrörelse. Kan ni ge mig ett rum med en av de där hopfällbara turistsängarna och en omgång hisspojkar, som kan dra den ut och in, medan jag vilar mig.

Portieren gned bort en fläck på en av sina naglar och sneglade på en lång karl i vit hatt, som satt i vestibulen. Denne man kom fram och frågade mig artigt, om jag sett bersån vid västra ingången. Det hade jag inte, så att han visade mig den och mönstrade mig sedan.

— Jag trodde ni såg flugor, sade han icke ovänligt. Men jag tror ni är som ni skall. Men ni borde gå till en doktor, gamle gosse.

En vecka efteråt provade min doktor åter mitt blodtryck utan föregående stimulans. Han verkade mindre lik Napoleon. Och hans strumpor voro i en brungul nyans, som inte tilltalade mig.

— Vad ni behöver — förklarade han — är havsluft och sällskap... Jag skall själv ta er med ut till Hotel Bonair på Long Islands kust och se till att ni repar er.

Hotel Bonair visade sig vara ett mondänt härbärge på niohundra rum på en ö utanför själva kusten. Alla, som inte klädde om sig till middagen föstes in i en avsides liggande matsal och fingo bara en champagne-table d'hôte. Viken var en stor startplats för rika yachtägare. The Corsair kastade ankar där samma dag vi kommo dit. Jag såg mr Morgan stå på däck och äta en ostsmörgås och se längtansfullt på hotellet. Men det var likväl en tämligen billig plats. Ingen hade råd att betala deras priser. Då man reste, lämnade man helt enkelt sitt bagage, stal en båt och stack av mot fastlandet nattetid.

Då jag varit där en enda dag skaffade jag mig en binga telegramblanketter med hotellets initialer hos portieren och började telegrafera till alla mina vänner för att få pengar att resa hem.

När vi kommo tillbaka till staden, tycktes min doktor plötsligt få en tanke. Apropå, sade han hur känner ni er?

— Länsad från en hel del — svarade jag.

Naturligtvis var det inte något fel med mig, men jag var mycket sjuk. Jag kunde inte arbeta, sova, äta eller spela cricket. Det enda sätt varpå jag kunde förnimma någon sympati var, om jag gick orakad i fyra dagar. Till och med då brukade någon

(Forts. sid. 716.)

När ni kommer till **Göteborgsutställningen** bör ni ej uraktlåta ett besök i
 Vår utställning av: **Möbler, Mattor, Flossamattor, Gardiner m. m.**
 Vår god notera vår adr: **Konstflöten, Gamla Högskolan, (mitt emot John Ericsson-statyn)**

KJOL BLIR ELEGANT
 KEMISKT TVÄTTAD
 ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

KOSMOPOLITISKT OCH BAPTISTISKT

Originella typer ur Stockholms gatuliv just nu.

DE 2,000 BAPTISTDELTAGARNA FRÅN 35 OLIKA nationer, göra i dessa dagar Stockholm helt kosmopolitiskt. På Norra Latinläroverket, som är kongressens högkvarter och i Immanuelskyrkan där möten och kafferep hållas, vimlar det av negrer — somliga med hela tandgarnityret av guld! — rumäner och tjeckoslovakiskor i färgrika dräkter, amerikanskor i hornbågade glasögon, japaner, kineser, ja t. o. m. en snäll klumpig indianhövding med två långa flåtor, en tolk för utländska bröder, har förrrat sig till Norrmalm. Iduns fotograf har här tagit snapshots av t. h. tre tjeckoslovakiskor i deras vackra folkdräkter och nedtill fr. v. en mulattiska, en rumäniska, två typiska amerikanskor, en neger och fru Anna Stadling, som tolkar och gör les honneurs på mötena. En av amerikanskorna, gift med en baptistpräst, finner Europa obetydligt; där finns ju inga höga byggnader. »In America we have everything, we have very very high buildings». Så prisar hon baptismen, och slutar övertygande: »Ni borde gå in i vårt samfund. Jag vill säga er: vår president Harding är baptist — de rikaste männen i världen äro baptister, Rockefeller är baptist!» R.

UMGÄNGESLIVETS A OCH O: TELEFONEN

EN GOD DEL AV DEN MODÄRNA människans umgänge går genom telefonen.

Det är märkvärdigt att se, hur litet själva livet och dess regler rättat sig efter detta faktum. Eljest är ju konvensansens uppgift att skydda individen, så att slitningen inom samhället blir så måttlig som möjligt. Men när mänskligt förnuft åstadkommit en liten apparat, som mitt i hemmet natt och dag kan föra in vem som helst med bud och hugskott, stå människorna handfallna, och taga icke itu med att omkring apparaten ifråga bygga det skyddsgaller av vanor och regler som eljest finns snart sagt om varje samhällelig funktion.

När man ringer upp en människa, och förstår att man fått rätt nummer, bör den första frågan vara: »Stör jag»? Mycket få göra det — ännu. Om några år komma säkert endast de oborstade att låta bli det. Den man ringer till ta's ju oförberedd, han eller hon kan undergå operation eller dricka choklad, kan ha främmande eller tvätta sina fönster, kan gråta för ett dödsfall eller glädjas över en lotterivinst. Alltså skall man fråga om man stör, inte som en intimitet, utan som en självklar formel.

På den frågan skall svaret också vara fritt. Man har rättighet att säga sig upp-

tagen, och det skall ögonblickligen godtagas. Man skall inte insistera, sägandes: ja, men jag skulle bara — etc. etc.

Man skall inte ringa för tidigt, och inte för sent. Folk skall ha tid att börja sin dag, det vill säga ha ätit frukost och läst tidningarna, innan man stör dem. 9,30 är i Stockholm gränsen, tror jag, för både morgon och afton. Det har hänt mig att jag blivit uppringd av en flitig dam kl. 12 på natten — hon ville ha en artikel. Vi känna inte varann, men jag hatar henne fortfarande. Det är ohövligt att använda sig av att vår maskinella kultur satt en inre fiende mitt i våra hem.

Kommer man fel, skall man inte säga: »Varärdetnånstansss?» Den svarande, som blir störd i onödan, har inte minsta anledning presentera sig för en obekant. Man skall fråga om man fått nr. så och så. Är det fel, ber man om ursäkt fast man intet ont gjort, ty det tar mindre tid än att skälla ut telefonisten eller den oskyldige abonnenten, är det rätt säger man att herr, respektive fru eller fröken så och så, ber att få tala med den och den. Man presenterar sig alltid ögonblickligen i telefon. Inte först en massa frågor om när, var och hur den uppringde kan råkas.

Man säger heller inte förtretad: Det är förfärligt vad du är upptagen!

Det finns folk, som tycka att detta är en personlig förolämpning, och det finns andra, som nästan tycka sig brottsliga, tvungna att förklara, varför de varit upptagna. Telefonen står i hemmet, eller på kontoret, och är abonnentens egendom i detta avseende. Ingen annan har någon anledning tycka något om det sätt, varpå den användes. Däremot är det ohövligt att blockera telefonen under överenskommen tid.

Egentligen borde det finnas en avstängningsapparat. Den som uppfinner en sådan borde få nationalbelöning. Som det nu är, kan man med de modärna apparaterna bara förhärda sitt hjärta och låta dem ringa förgevä, när man nödvändigtvis måste ha arbetsro, och vet att man inte kan få något bud från håll där man är skyldig att lyda. Men en signal är dock alltid ett irritament.

Just på grund av detta obönhörliga hos vår inre fiende, telefonen, borde vi kunna samsas om att använda den med tillämpande av vissa regler, så att den blir vän istället för fiende!

GWEN.

HUR FÖRGÄTMIGEJEN KOM TILL. AV SOPHIE REINHEIMER.

DEN BLÅ HIMLEN DÄRUPPE VAR en gång mycket ledsen. Han tyckte inte att det var rätt av människorna därnere, att de beundrade jorden — de granna blomorna, den gröna skogen, ängarna, dalarna och bergen — lika mycket som honom.

Liksom om det inte fanns mycket vackert hos mig också! brummade han. Och tänk en sådan vacker blå färg jag har. Och de vita och rosiga molnen — och på kvällen de gyllene stjärnorna.

Rrrrumrumrum — först brummade himlen bara en liten smula, tog fram sin stora gråa näsduk och grät ett par tjocka, tjocka tårar. Men sedan blev han alltmera förargad, hans ansikte fördystrades. — Rrumbum bum bumm — — och slutligen blev det ett riktigt åskväder.

Människorna sågo helt ängsliga upp mot den mörka himlen. — Aha — det hjälper redan, tänkte himlen. Nu titta de redan efter mig. Men vänta ni — blix och dunder — jag skall nog lära er att tänka på mig! Och härpå talade himlen sakta med molnfruarna, som han visste hade stortvätt.

— Mm! Mm! svarade de. Det är bra. Det skall nog bli utträttat.

Och vad skedde sedan? Ned på jorden strömmade ett störtregn — ett regn, som människorna sällan sett maken till. Det blev allt häftigare och slutligen var det som om molnfruarna hållt vatten ur stora ämbar.

O ve! O ve! O ve! hur såg den vackra jorden ut, när regnet äntligen upphörde. Säden var nedtryckt, frukterna hade fallit från träden, — de vackra brokiga blomstren i trädgårdarna lågo brutna och kasta- de utefter marken.

Och vad sade människorna om saken? De sågo nu ofta upp mot himlen, ja. Men icke vänligt, beundrande. Nej, riktigt stygga blickar sände de upp dit, som ville

de säga: »O du — varför har du gjort oss detta? Det var inte snällt av dig!» Då blev himlen riktigt ledsen, och han förstod, att han gjort sin sak sämre i stället för att göra den bättre. Då fick himlen en annan idé.

»Om det inte går med ondo, så går det väl med godo», tänkte han. Och han talade med solstrålarna. Han frågade, vem som sytt deras vackra gyllene kjolar och om de inte kunde ge honom ett råd, vad han skulle göra för att människorna nere på jorden skulle tänka litet vänligt på honom.

Solstrålarna och den blå himlen hade ett långt samtal. Slutligen försvunno solstrålarna skrattande bakom molnporten.

— Ja ja ja — lita på det, vi skola tala om det för jorden, sade de, vi skola också be jorden att inte vara ond på dig, och klänningarna ta vi med oss.

Nu skulle man kunna fråga: vad hände sedan? Det hände något mycket näpet.

Efter tre, fyra dagar blommade plötsligt på den sumpiga, ännu alldeles genomvåta ängen små förtjusande, blå blommor. De hade på sig klänningar, som hade precis samma färg som himlens blå, och i mit-

ten hade var och en en lysande guldgul stjärna.

Förundrade betraktade de andra blomorna på ängen — smörblomster, gullvivor och ängsull — de nykomna himmelsblå blommorna. Vad heter ni? frågade de.

— Förgätmig ej! Förgätmig ej!

— Förgätmig ej! Det var ett komiskt namn! — menade smörblomorna. — Varför heter ni så? Jag heter smörblomma, därför att jag är så vackert gul som en smörklimp.

Då berättade förgätmigejblommorna, att den blå himlen däruppe var ledsen för att man tänkte så litet på den här nere på jorden. Och att han därför skickat Fru Jord en bit himmelstyg — blått med guldstjärnor — och av detta skulle de sy klänningar åt de yngsta blombarne. Dessa blombarne i himmelsblå klänningar skulle påminna människorna om himlen. De skulle be dem att icke glömma bort den och därför skulle de heta: Förgät-mig-ej! Hm — tänkte smörblomman och såg på sin smörgula klänning, den föreföll henne plötsligt rätt nykter och enkel bredvid alla de lätta, luftiga himmelsdräkterna.

Nu kommo två barn gående på ängen.

— Åh — sade det ena av barnen — se bara så förtjusande blå blommor som stå där! Himmelsblå — alldeles himmelsblå! Och en guldstjärna i mitten! Ser det inte ut som om små bitar av himlen fallit ned på jorden!

— Jo, sade det andra barnet. Och hastigt böjde sig båda ned och till de blommor som de redan hade, plockade de också de blå himmelsblomstren. Dessemellan tittade de oupphörligt glädjestrålände upp mot himlen.

Ack — vad himlen då blev glad!

Ur samlingen "Bunte Blumen" av Sophie Reinheimer, med benäget tillstånd av Fr. Schneider Verlag, Berlin und Leipzig. (Eftertryck förbjudes.)

Indianer.

I barnkammaren lägges råd:

Va' ska vi leka nu?

*Jo, lillen han vill rödskinnskrig
men lillan herre och fru.*

*Och mannen rår, som ofta nog
i denna jämmerdal,
och det blir strid på urskogsväis
med skalper utan tal.*

*Med hänskratt släpas vita bort
till kakelugnens vrå,
ty kakelugnens vrå är skog
och vita: dockor två.*

*"Den Snabba Hjorten" lillan nämns,
en Hövding stolt och grann,
och lillen heter "Blixstens son",
— det klingar fint, minsann!*

*Med tomahawk (ett tändsticksställ)
och sinnet fyllt av mod
han hugger in på dockan Bell,
skalperar, gjuter blod.*

*Förfärad Snabba Hjorten ger
den grymme en sittopp,
och smeker under tårars flod
sin stackars dockas kropp.*

*Hon snyftar: "Aldrig någonsin
så kan du vara snäll!
Jag talar om för mamma, du,
så får du fullt med smäll!"*

*"Men ä' vi inte rödskinn då,
som jagar vita, va?" —
"Min Bell ä' ingen vit ett dugg
och du är stygg — jaha!"*

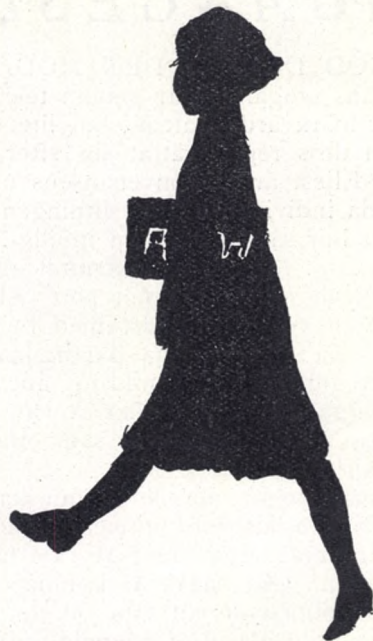
*När Hjort och Blix sin kvällsmat får
vid barnkammarens bord,
rår splittring i de rödas led...
De växla ej ett ord!*

Mamma och barn.

Lilla Ingrid i Mariestad är en öm mor för sitt lindebarn och ger både bad och flaska i rättan tid. Tävligen "Mamma och barn" fortgår.

Ungdomens ex-libris.

Ungdomarna börja nu sända in sina hemgjorda ex-libris. Här återges en lustig teckning, tydligen föreställande skolflickan Astrid Wickberg själv på väg till skolan i Gefle. Tävligen pågår.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

SIGNE NILSSON,
maka till den nye landshöv-
dingen i Kristianstads län,
är dotter till framl. riksdags-
mannen Hans Johnsson i
Broby. Hon är född 1874.

LOTTEN SEELIG-SAND-
GREN.
Den kända skådespelerskan
fru Lotten Seelig-Sandgren
har för avsikt att inom den
närmaste framtiden i Stock-
holm öppna en teaterskola,
som skall ge handledning i
rollanalys och konsten att
tala.

HELENA KUGELBERG.
Fru, född Cederbaum,
Linköping.
75 år den 31 juli.

ELIN AFZELIUS.
Fröken, Stockholm.
60 år den 27 juli.

THÉRESE GIRON †.
Fru, född Vidélius, Stock-
holm. Änka efter grosshand-
landen J. E. Giron.
* 1834. † 15 juli.

CLARA HALLSTRÖM †.
Fru, Eskilstuna. Maka till
f. d. kaptenen vid Västman-
lands regemente, S. A. Hall-
ström.
* 1848. † 12 juli.

EDLA WISSNELL †.
Fröken, Stockholm. Dotter
till framl. stadsfullmäktigen
fabrikören Wissnell.
* 1848. † 13 juli.

MATHILDA HELLDÉN †.
Fru, Högsäter. Maka till
kommunalordf. A. J. Helldén.
Förestod jämte sin make i
många år Högsäters ålders-
domshem i Tängelanda.
* 1858. † 4 juli.

ANNA KJELLBERG †.
Professorska, född von Re-
den, Uppsala. Maka till pro-
fessorn i klassisk arkeologi
vid Uppsala universitet Len-
nart Kjellberg.
* 1862. † 15 juli.

VIOLA EVELIUS †.
Fröken, Stockholm. Bank-
kassör. Dotter till telegraf-
kommisarien i Uppsala J. L.
Th. Evelius.
* 1862. † 10 juli.

ANNA AHLBERG †.
Fru, Motala. Maka till över-
läraren Helmer Ahlberg.
* 1863. † 9 juli.

IDA KINDVALL †.
Fru, född Claeson, Varberg.
Maka till direktören Adolf
Kindvall.
* 1864. † 6 juli.

SKULDFRID THY-
SELIUS †.
Fröken, Stockholm. Före-
ståndarinna och husmoder
för K. F. U. K:s inackorde-
ringshem å Kungsholmen.
* 1868. † 5 juli.

BENNY WEGGE-CARL-
SEN †.
Fru, Lund. Änka efter kap-
tenen vid Södra Skånska in-
fanterireg. G. Carlsen.
* 1872. † 7 juli.

HILDUR WIEL-ANDER-
SÉN †.
Fru, Göteborg. Maka till av-
delningschefen Fritiof Wiel-
Andersén därstädes.
* 1888. † 30 juni.

EN PATRICIERDAM AV GAMLA STAMMEN.

Den 14 d:s ingick fru Anna v. Rosen, född Barnekow, å Helgeslätt i Östergöt. i sitt 90 år. Dotter till frih. Kjell Barnekow och Katarina Baummer, tillhör hon en ätt, som räknar sina anor långt in i medeltiden. Herrgården Spannar är hennes fädernehem, och hon växte där upp under iveriga studier bl. a. i latin, historia, botanik och entomologi. Då hon vid 15 års ålder kom till Lund, uppsökte hon där prof. Dahlbom, som visade henne sitt museum, och hon hade då den triumfen, att kunna skänka honom några fjärlar, som han ej hade.

År 1860 ingick Anna Barnekow äktenskap med friherre Rob. von Rosen och blev omsider bosatt på den vackra egen-
domen Helgeslätt, vilken i sitt nuvarande skick är hennes

ANNA VON ROSEN.

skapelse. Här förde hon, i kretsen av 4 barn, ett strävsamt liv, planterade, vävde, sömmade, snickrade, men hade likväl tid till övers för målning och diktning; alltsomoftast inflöto i tidningar och tidskrifter alster av hennes penna. Ännu i dag äro trots den höga åldern, hennes andliga intressen starka, och hon har ett minne som är förvånande; sålunda recite-
rade hon helt nyligen Tegnér's "Axel" utantill. F. ö. lever hon hälst i sina minnen och berättar gärna om forna tider och sina förfäder. Bland dessa sätter hon främst Magnus Stenbock, vars dotter Viktoria var hennes fars farmor, och Margareta Ascheberg, från vilken hon också direkt här-
stammar.

Med ett strävsammare och rikare liv än de flesta att min-
nas, framlever Anna von Rosen sin ålderdom på Helgeslätt,
hennes hem sedan så många år.

UR HÄNDELSEERNAS FILM

Att lämna Gösta Berlings roll i Lars Hansons händer var säkert en lycklig lösning av frågan. Här ses en av de första bilderna från provfilmningen.

Journalistens liv är omväxlande. Den unga kvinnliga medarbetaren i N. D. A., fröken Eva Bergström, har knappt kommit hem från en Romkongress förrän hon, som synes å bilden, prövar på hur det är att vara uppapperska på Rosenbad. (Foto Wallberg.)

Många stockholmare — och resande också — glädja sig i dessa dagar åt att den långa Drottninggatan fått en trafikled. Den centrala omnibuslinjen har nu öppnats. De första passagerarna vid den officiella avprovningen voro överståthållare Sahlin och f. statsministern Hj. Branting. Bakom hr Branting ses hans styvson, ingenjör Henry v. Kræmer, initiativtagaren till den nya linjen. (Foto Wallberg.)

Den nye amerikanske ministern i Stockholm, mr Bliss och hans fru, den mörklädda damen i bakgrunden till höger, då de lämnade Stockholms Centralstation efter ankomsten. (Foto Wallberg.)

Den vackra och frade operasångerskan Hjärdis Wahlgren, som varit en prydnad för Göteborgsoperan, utbyter nu scenen mot privattlivet, närmare bestämt äktenskapet. Hon gifter sig nämligen med Göteborgsläkaren, d:r Arnell.

TRE FASER UR PRINSESSAN LOUISES LIV

Ett barndomsporträtt av prinsessan Louise. Denna porträtt liksom de övriga här återgivna tillhöra prinsessans mor, änkemarkisinnan av Milford Haven, som med stor älskvardhet ställt dem till Iduns förfogande.

En familjegrupp från år 1907. Längst till vänster prinsessan Louise, sittande bredvid henne systern, prinsessan Andreas av Grekland, stående mellan dem markisen av Milford Haven och sittande mellan prinsessorna lord Louis Mountbatten.

En bild från det år — sept. 1917— sept. 1918 — då prinsessan Louise tjänstgjorde som sköterska på The Princess Club Hospital i Bermondsey i Frankrike. Till vänster ses prinsessan Louise, till höger en väninna och arbetskamrat.

IDUN HAR HÄR NÖJET att ge några intressanta bilder från vår blivande kronprinsessas barndom. Prinsessan Louise delar med många andra furstliga och borgerliga personer motviljan mot att fotografera sig, och porträtt av henne kunna icke räknas i legio. Kanske sammanhänger denna obenägenhet för att posera ens för ett kameraöga just med den okonstlade enkelhet och flärdlöshet, som enligt vad alla som kommit i beröring med prinsessan förklara, lär vara en utmärkande egen-

skap för vår blivande kronprinsessa. Det är givetvis med stort intresse och förväntan som svenskarna hälsa den nya medlemmen av kungahuset, och de älskliga bilder av prinsessan Louise, som här återges, skola säkert studeras mycket noggrant. Det är icke mindre än tre år som prinsessan Louise arbetat bland sårade soldater i Frankrike. Först tjänstgjorde hon, såsom hennes mor änkemarkisinnan av Milford Haven skriver till Idun, på det engelsk-

franska sjukhuset vid Nevers från mars 1915 till juli 1917, sedan i The Princess Club Hospital vid Bermondsey från september 1917 till september 1918. Slutligen tjänstgjorde hon under vapenvilan i tre månader vid franska militärsjukhuset för bentuberkulos vid Palavas-les Bains i närheten av Montpellier.

Det förslag som Idun väckte i ett föregående nummer om en de svenska kvinnornas välkomstgåva till vår blivande

kronprinsessa, har tydligen omfattats med stora sympatier. Redaktionen har fått motaga en hel del skrivelser med olika förslag i ämnet, och flera större och mindre belopp ha redan tecknats. Var och en, som vill på ett konkret sätt välkomna prinsessan Louise till det nya fosterlandet, har bara att insända ett belopp — stort eller litet — allt efter råd och lägenhet till Iduns Redaktion, Stockholm. Redovisning följer sedan i tidningens spalter.

“Är det för sent?”

En samvetsfråga och en pristävlan.

ÄR DET FÖR SENT FÖR EN KVINNA att vid en ålder av 35 till 45 år eller mer börja ta igen vad hon försummat i ena eller andra riktningen: studium av språk, klassiker, skönlitteratur, något »lärt» ämne? Måste hon med en suck säga till sig själv: »Jag är för gammal att lära. Jag hade en gång alla möjliga chanser, men försummade dem, nu får jag skylla mig själv, om jag inte kan och vet så mycket som jag borde.» Frågan framkastas av en av våra läsarinor, som sänt oss ett brev, vari hon klagar över den trista lott »en gammal mö» har — att sitta och stirra ålderdomen till mötes, »sedd över axeln av alla, som äro unga och trevliga». Hon är nämligen också rädd att man vid den åldern inte längre »passar att vara kär», och ändå »önskar man så ofta att man passade».

Men vi ge ordet åt den 35-åriga med ett utdrag ur hennes brev (i sin helhet är det för långt):

”När jag först upptäckte att jag var gammal var när jag fick en inbjudan från en gift väninna för någon tid sedan. Hon skrev: ”Kära du! Jag skulle vilja se mina vänner hos mig innan jag flyttar till landet, men jag får ta dem i två omgångar. Mina äldre och stadiga bekanta om tisdag och de ungdomligare om onsdag. Du kommer om tisdag, inte sant? För du kan väl knappast ha nöje av gröna ungdomar på 25 å 26 år.”

Nu vill jag säga Idun: Det förfärliga är, att jag känner mig alls inte ”stadig”. Jag känner mig precis lika ung som för tio år sedan. Men min 30-åriga väninna envisas att räkna mig till de ”litet gamla”, för vilka livet egentligen är slut när de inte äro gifta. Och jag vill ändå så gärna vara ”ute” dansa, svärma, roa mig ännu några år. Men man ”passar” väl inte att vara kär vid 35 år? Fast — hur ofta man önskar att man passade! Jag vill ju inte verka löjlig, men nog är det konstigt, att, trots det jag har en skaplig figur, inget enda grått hårstrå och faktiskt en bra hy, så skall jag ändå vara ”färdig med kärleken”. För det fordras ju av en, när man närmar sig 40 år?

Och så en sak till — mitt egentliga ärende — som föll mig i tankarna i går: Är jag också, vid 35 år, för gammal att studera, t. ex. språk? Över huvud taget har jag försummat språk otäckt; har inte behövt något just på den plats jag har, och har haft mera benägenhet för nöjen på lediga stunder. Men på sista åren har min okunnighet varit så till hinders för mig: jag har fått tag i böcker på främmande språk, som jag så gärna skulle vilja läsa och som inte finnas översatta. Också har jag nu fått smak för resor utomlands. Men utan annan språkkunnighet än den man har från skolan — hu! Nu vill jag fråga Iduns läsarinor: är det någon idé att jag försöker återuppliva det till fem sjättedelar förgätna nu, vid min ålder? Fastnar något i minnet måntro. Eller är det för sent?
35-åring.

Ja, vad säga våra läsarinor? »Är det för sent?» — »är det någonsin för sent?» — det är en fråga, som har sin djupa innebörd för lite var här i livet. Ordföranden i Damernas diskussionsklubb vågar tro, att det aldrig är för sent att lära sig något nytt och nyttigt — och aldrig heller att ändra sig moraliskt, bli ordentlig, om man har vant sig vid slarvighet, stiga upp tidigt om mornarna, om man har vant sig att vara en saskopp o. s. v. Sokrates tyckte

inte ens i fängelset inför sin dödsdom att det var för sent att börja skriva vers, vilket han aldrig hade gjort förut. Och även om vi andra skulle ha kommit något tiotal år närmare vår egen dödsdom än vi voro som helt unga — för sent för det ena eller andra, som kallar på oss, blir det ändå inte. Huruvida det nånsin är för sent att bli kär, våga vi inte yttra oss om — det är väl närmast en smakfråga. Sin man hoppas vi man kan få vara kär i så länge som helst, men är man inte gift, är det kanske säkrast att säga farväl till kärleken vid en bestämd åldersgräns.

Nu uppmana vi våra läsarinor att själva

Tredje priset i Iduns husflits-tävlan utdelat.

Tillfaller lärarinnan Erika Pettersson i Skuttunge.

DET VAR SOM BEKANT TRE GRUPPER, som prisbelönades inom Iduns pristävlan i husflit. Vi ha förut meddelat det vackra resultatet, som pristävlingen gav för de två första grupperna, där det gällde det av ägarne själva byggda huset och de av dem tillverkade möblerna och husgeråden.

I tredje gruppen samlades den kvinnliga handaslöjden, och pristagare här blev lärarinnan fröken Erika Pettersson i Skuttunge. Hon hade sänt in en stor packe hemvävt och sytt av olika slag: där fanns både filter, hålsömsarbeten, lakanslärt etc. Vad som framför allt ansågs värt pris var en både vacker och välgjord trasmatta samt svensk linnelärt.

Fröken Pettersson har själv på lediga stunder förfärdigat alla textiler i sitt lilla hem. Under hennes första lärarinnetid vankades, berättar hon, endast 300 kronors lön utom husrum, så då var det nog bra att kunna väva sina kläder själv både billiga och hållbara. Det är i övrigt, säger fröken Pettersson på tal om sitt slöjdarbete, en glädje och själslig vila att efter slutat skolarbete få sätta sig vid spinnrocken eller i vävstolen; för att ej tala om, hur innerligt trevligt det är att sköta en lagom stor trädgårdstappa, arv efter arbetsamma föräldrar.

Under dessa vackra sommardagar tycka de flesta damer det är roligt att sitta ute i naturen med ett handarbete. Sy då en kudde för ”Iduns tävlan om en soffkudde” — vävd, broderad, sydd av baptist eller mälal, allt efter smak — så kan ni bli lycklig vinnare till första priset i denna handarbetstävlan, 50 kr. Tävlingen avslutas den 10 september. Juryn består av tre textiler experter: fruarna Thyra Grafström, Olga Nyblom och Brita Lidbäck. Alltså, raskt till verket. Anmäl redan nu för Iduns redaktion, att ni kommer att delta.

skriva något till frågan: »Är det någonsin för sent?» Helst personliga erfarenheter i det ena eller andra avseendet. Få vi något riktigt bra inlägg, belönas det med en bok: antingen Anna Lenah Elgströms »Elfenbenstornet» eller Elin Wagners »Från Seine, Rhen och Ruhr», eller »Penseldrag, en kinesisk makas kärleksbrev», eller någon annan bok efter eget val.

”Sådan är mannen!” — ännu en liten pristävlan.

Om inte damerna vore så beskedliga, så skulle de ibland reagera mot att man på allvar säger om dem generaliserande »så och så göra alltid kvinnor!» »kvinnor kunna aldrig bli lyriker!» »kvinnorna gå aldrig utanför familjeegoismens gränser!» eller något dylikt. En omtyckt sport bland herrar upptäcktsresande i främmande länder och främmande själsliv är att fastställa, att kvinnor i det och det avseendet äro sig lika runt hela jorden. Under rubriken »kvinnliga egenheter» läste jag härom dagen en artikel av en herre, som sett sig om i världen. Av rent vetenskaplig vetgirighet, säger han, upprepade han samma komplimang till en mängd kvinnor i de mest olika länder och av den mest olika sociala ställning. Han komplimenterade dem alla för deras små fötter. Och alltid blev svaret ordagrant det samma: »Ack, mina skor äro ändå ett nummer för stora!» Slutligen gick han ett steg längre i sina experiment och sade till en stockholmska: »Men fröken, ni måtte inte vara vidare fåfång, era skor äro ju ett helt nummer för stora!» »Till och med två nummer för stora!» blev det snabba svaret, som icke lät vidare sanningsenligt.

Över hela jorden, fortsätter samme författare, ha kvinnorna precis samma åtbörd, med vilken de söka försköna sig i sista stunden, när en man närmar sig. Det är en rent automatisk rörelse. När förf. en gång i norra Sibirien kom in i en samojedstuga, var det första han såg den rörelse, med vilken »husfrun», en förfärligt ful kvinna, rättade till sina vilda hårtestar.

Nu skulle man ju mot denna spirituella betraktelse kunna invända, att den nämnda »egenheten» inte är så besynnerlig, eftersom alla kvinnor ha långt hår. Men låt oss i stället söka vara lika kvicka som den citerade herrn. Utbyt för en stund i sommarvärmen nålen mot pennan. Gör en liten humoristisk eller satirisk betraktelse över »manliga egenheter». Beskrivningen får icke vara så osann, att den förlorar all udd. Och var så kortfattad och epigrammatisk som möjligt. Kommer det ett kvickt inlägg till Damernas diskussionsklubb, belönas det med en bra bok.

Undertecknad, som tillerkändes priset i ”Damernas Diskussionsklubbs” tävlan i ämnet ”Kvinnans lyckligaste ålder”, har av Iduns redaktion efter eget val erhållit Hildur Dixelius-Brettner bokserie Prästdottern, Prästdotterns son och Sonsonen, vilket härmed med glädje och tacksamhet erkännes. Lidingsö-Brevik den 18 juli 1923.

Signe Bergström.

5:— Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp, Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:— TILL EDRA INLÄGGNINGAR
Vinägrons Ättiksprit

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN: 39.

Oxygenol-Tand-Creme
med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

Kaysers

DAM-UNDER-KLÄDER

och

STRUMPOR

av silke o. bomull

I största urval hos

Paul U. Bergströms A/B
74 DROTTNINGGATAN 74
STOCKHOLM

Boreol
ANTISEPTISKT SVETT PUDER
PRIS KR. 2,25.

TEKNISKA FABRIKEN BORE H.A.B. STOCKHOLM

Svettpuder
Pris Kr. 2,25

Säljes å Apotek, Sjukv., Parfym- & Färgaffärer
TEKN. FABRIKEN BORE H.A.B. STOCKHOLM

Utlåtande av
Prof. Martin Ramström.

Se Idun 15/7.

SHINOLA SKOCREME

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

På feriekurs på ett danskt slott.

Hur danska husmödrar förstå att ordna för sig.

PÅ FYEN, NÄRMARE BESTÄMT ¾ timmes gångväg från Middelfart, ligger det gamla herresätet Hindsgavl, som numera äges av Nordens Förbund, den kända föreningen för skandinaviskt samarbete i social-etiskt kulturarbete. Det vill säga föreningen äger endast den gamla förnäma slottsliknande byggnaden jämte diverse ekonomibyggnader och det stora vackra parkområdet.

Sedan den 1 juli har detta slott mot en mycket billig penning varit upplåtet till Danska husmodersföreningen som här hållit sin mycket talrikt besökta feriekurs för husmödrar.

Ferier och kurser tyckas knappast höra ihop; när en människa har ferier tycker man att hon bör vara befriad från kurser och arbete. Men så som kurserna här på Hindsgavl varit anordnade har det utslutande varit en nyttig och nöjsam vila, angenämt förenad med ett väl uttänkt och skickligt avvägt upplysningsarbete.

Dagordningen har varit följande: Kl. ½ 9 frukost med gröt, 1 ägg, smör, bröd och kaffe. — Kl. 9—½ 10: morgonsång; korta meddelanden för dagens kurser, föredrag och utflykter. — Kl. 10—12: kurser, demonstrationer etc. — Kl. 12: middag. Kl. 12—4 vila, utflykter etc. — Kl. 4 kaffe med dopp — 5—½ 7: föredrag, diskussioner. — Kl. 7: supé.

Kurserna och demonstrationerna ha sträckt sig över vida områden. De ha varit korta och koncisa, ledda av var och en inom sitt fack framstående personer. Så har en känd skolköksföreståndarinna demonstrerat beredningen av läckra bakverk och utsökta konserveringar. En annan har åskådligt beskrivit hur kött och fisk skall på rätt sätt behandlas för att bli både närande och välsmakande. Vidare har intressanta och instruktiva föredrag hållits över elektricitetens användning i hem och hushåll, om tvätt och tvättmedel, om trädgårdsskötsel, om husmödrar och deras medhjälpare, om hemmens ansvar och ungdomen, personlig hygien o. s. v. Som man ser ett vidlyftigt program, vilket till alla delar följts, till deltagarinnornas stora belåtenhet.

När dessa rader skrivas håller just den inom sitt område högt skattade fru Fensmark en klar och lättfattlig demonstration av mönsterklipping. Och har man förut förfärdigat blusar och klänningar i kimnofason, som man kanske i själ och hjärta ej varit fullt belåten med, har man stor nytta av fru Fensmarks små »tips.»

Nu kommer kaffebrickorna, rågade med nybakt dopp bakat i det gamla stora, men ganska obekväma herrgårdsköket. Och så

Iduns byrå och expedition,
Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonkontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre	Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats	45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.	för särskilt begärd plats.
och Platssökande 25 öre.	

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år 15:—	Helt år 17:50
Halvt år 8:—	Halvt år 9:—
Kvartal 4:25	Kvartal 4:75

G A H N S

Sedan årtionden erkänt uppersta toilettval

LANOIA-TVÅL

LUNDINS

FÖRTJUSANDE NYHET!

TOMTENS LATMANSKAKOR

Av ett paket fås minst 18 kakor

Fråga hos Eder spicerihandlare

UNDER SOMMARMÄNADERNA ÄR

Pellerins
NYA
Margarin

GRÄDDMARGARIN: **HÖGSTA MÄRKET**
VÄXTMARGARIN: **EXTRA VÄXT**

oumbärligt i varje hushåll tack vare sin fasta konsistens.

Välkommen NYHET för alla hem När blomkrukorna möglat, crème-papperet blivit fult av fukt, blom-morna vantrivas och dö, — då bilva alla husmödrar, på misshumör. Hur undvika detta?

Jo, om Ni använder glacerade Roslagskrukor och blomvaser. Då Ni älskar blommor och vill att växterna skola trivas, så efterfråga våra tillverkningar i närmaste porslins-, bosättnings- eller om Ni bor på landet, lanthandel. De säljas nu landet runt. Finnas de ej så tillskriv eller ring upp Roslagens Glaceringsverk, Norrtälje, Rt 39, och angiv vad som önskas, som då sänder illustrerad prisurant eller varan direkt. Vi kunna upplysa, att växterna, utan att vantrivas och dö, kunna direkt inplanteras i dessa glacerade krukor i motsats till andra sådana. Då modeller och färgnyanser äro vackra, samt "Idun", "Husmodern" och övriga svenska pressen, liksom 1,000-tals husmödrar landet runt, varmt lovordat dem, tillråda vi Eder, att nu vid omplantering skaffa dem, ty priserna äro billiga och fabrikkat enastående. Partiärförsäljare i Sthlm Akerholmska magasinet.

Det är fastslaget
att

Beckers Linoleum-fernissa

gör mattorna outslitliga.

Säljes hos alla färghandlare.

3 B 3 B

FÄRGA HEMMA MED BRAUNS' - FÄRGER

BRAUNS' HEMFÄRGER, i paket, för bomull, linne, siden, ylle etc.
 " **WILBRAFIX** / i kulor, för bomull, linne, siden.
 " **CITOCOL** / i fabletter, kallfärgande, för bomull, linne, siden, ylle etc.
 " **WILBRA** / i flaskor idealiskt läderomfärgningsmedel

Säljas i Färg- & Kemikalieaffärer.

Kleinerts

Liv med ärmlappar för kjolar med vida ärmar.
 (Försäljas endast till grossister.)
I. B. Kleinert Rubber Company
 North European Agency: St. Kirkestrædet, København.

MAZETTIS VANILJ-CHOKOLAD

i olika kvaliteter
Nº 4 **Nº 3** **Nº 2** **Nº 1**
 Kraftiga, vena, lagom sockrade Kokchokolader
"PARISIENNES"
 Synnerligen närande och hälsosam Chokolad
 passande till såväl att äta som att koka

Ingen dam

behöver numera sakna något av en god kamera! Vi kunna erbjuda Eder synnerligen små och behändiga miniatyrkameror i elegant utförande till lägsta pris.

Rekvirera genast vår nyutkomna, illustrerade
Amatör-Priskurant I B/1923.
 över alla slags fotogr. artiklar för amatörer.
Forsners A.-B.
STOCKHOLM C - Klarabergsgat. 44

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000: —
 Huvudkontor: **Malmö.**
 Mottager insättningar å **Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning** till **högsta gällande ränta.**
 Fullständig **bankrörelse.**

FLORODOE-TVAL

For Hygienisk Rindvård

Parfymerie Flore Børse

ljuvligt — och mycket! — danskt kaffe, i parken eller i den gamla rymliga herrgårdssalongen, allt efter behag. — Efteråt kommer ett föredrag behandlande »Hvorledes bevarer man bedst sit helbred», och efter detta »frågor och svar». Och så kl. 7 »aftenmad» med te, och därefter gör var och en som den vill — d. v. s. håller ihop i små eller stora kotterier, promenerar i den underbart vackra parken eller närgränsande bokskog, seglar eller ror till Middelfart eller den på andra sidan det smala vattendraget liggande diminutiva badorten. Kl. 10 skall man vara hemma; vill man vara ute längre blir det snällt att gå till den allestädes närvarande fru Carla Meyer och be om portnyckel — vilken aldrig nekades, men dock städse gives med en skämtsam påminnelse »at i Morgen er det atter en Dag», som fordrar arbete och uppmärksamhet.

Ledarinna och värdinna har varit ordf. i Danska husmoderföreningen fru Carla Meyer, Köpenhamn, och vid sin sida har hon haft v. ordf. fru Kjær, Roskilde. Båda damerna ha varit idealiska var på sin plats. Och god hjälp ha de haft av sin duktiga sekreterare, fröken Inga Meyer, vars ämbete ej heller varit någon sinekur! Ty bortåt 75 damer, från olika delar av Danmark, plus en norska och en svenska, behöva och begära tusen och en uppsynningar.

I. H—DT.

Låt mig känna er på pulsen.

(Forts. fr. sid. 708.)
 säga: Gamle gosse, du ser så duktig ut som en skogsbjörn. Har du varit på en tripp utåt Maineskogarna?

Då kom jag plötsligt ihåg, att jag måste ha frisk luft och motion. Därför for jag söderut till John. John har en egendom sju mil från Pineville. Den ligger på en höjd uppe i Blue Ridge-bergen i ett för upphöjt tillstånd för att dras in i den här kontroversen.

John mötte mig vid Pineville och vi foro på trallan till hans hem. Det är en stor stuga utan grannar på en kulle, omgiven av hundra berg. Vi stego av vid hans privata lilla station, där Johns familj och Amaryllis mötte oss och hälsade på oss. Amaryllis betraktade mig litet ängsligt.

Strax efter middagen förklarade jag att jag trodde, jag kunde sova ett år eller två, de lagliga hälgdagarna inbegripna. Jag visades därför in i ett rum, stort och svalt som en blomsterträdgård med en säng, bred som en äng. Strax efteråt drogo sig de övriga i huset tillbaka, och så sjönk tystnaden över landet.

Jag hade inte hört tystnad förut på årtal. Den var absolut. Jag reste mig upp på armbågen och lyssnade till den. Sov! Jag trodde, att om jag bara kunde höra en stjärna blinka eller ett syrenblad vässa sig, så kunde jag samla mig till vila. Jag tyckte en gång, att jag hörde seglet på en kutter slå, då det vände för en bris men jag fann, att det troligen var en matnubb, som gjorde en lov åt styrbord. Likväl lyssnade jag.

Plötsligt slog sig en liten försenad fågel ned på fönsterbrädet och förkunnade i en ton, som han antagligen ansåg sömnig, det läte som vanligen översättes som Tjip!

Jag hoppade till väders.
 — Hallå, vad är det fatt därnere — ropade John från rummet ovanför mitt.

— Åh ingenting, svarade jag, utom att jag händelsevis slog huvudet i taket.

När jag varit där en vecka, började jag bli orolig. Jag sov och åt bra och började riktigt njuta av livet. För en man i min

A. D. FÖRENADE PIANO & ORGEL FABRIKER 60 TEBORG

Bästa svenska instrument:
MALMSJÖ — BILLBERG ÖSTLIND & ALMQUIST GUSTAFSON & LJUNGQVIST RÅLIN — GÄVLE ORGEL- & PIANOFABRIK.

Barnens förljusning är

JAMAICA BANANER GODA
 Ytterst lättsmälta Närande.

Hoffmann's Pianinon

Kungl. Hovlev.
 Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.
CARL MÖLLER
 Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

KALMAR RÅGSIKT "000"

är drygast och bäst

FRAGA OCH SVAR
 Fråga: Vad för sorts bordduk och gardiner skall användas till vardagsrum med björkmöbel och blå tapeter. Möbeltyget är blå hemslöjd, ton i ton med tapeter?
 Fru Rosa.
 Svar: Till detta rum blir säkert vackrast med shantunggardiner med hälsöm och någon vacker modern kurfrans. Tillskriv Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm, får Ni det bästa rådet. Firman för ett hundratal olika färger i shantung i lager, ävenså alla andra tänkbara gardinsorter. Ni erhåller på begäran prover därifrån. Ävenså i borddukar, finnes att välja på från den enklaste allmogeduk till den dyrbaraste sidenduk.
 (Annons) **A. J.**

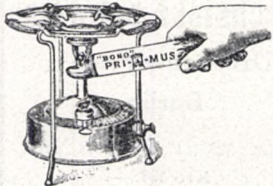
Kristallin

Jag är rädd om min tvätt och mig själv. därför använder jag

KRISTALLIN
TVÄTTMEDEL
GARANTERAS
UTAN KLOR

"Kristallin, det effektiva, självverkande tvättmedlet, skadar varken tyget eller händerna och gör tvätten vålluktande och bländande vit. Därför har detta tvättmedel blivit

Husmoderns
favorittvättmedel

Tänd Edert Primuskök med "Bono-Primus" pasta

Effektivaste och lätthanterligaste tändämne för fotogenkök, lödlampor m. m. Icke dyrare i användning än sprit. Kökets tändning går dubbelt så fort som med sprit. Bekvämt att medföra på resor och utflykter. Får köpas utan tillståndsbevis. Säljes i järn- och bosättningsaffärer samt hos

A.-B. B. A. Hjorth & C:o
STOCKHOLM.

Yema är en gudinna — en ny skönhetsgudinna, ty den har samma goda egenskaper som en utsökt toilettvål, samma helande, uppmjukande och skyddande inverkan på ansiktets hud och hy som den yppersta hud-creme, samtidigt som den är en charmant raktvål. Har Ni ännu ej lärt känna den nya skönhetsgudinnan Yema, bör Ni stifta bekantskap med henne redan i dag genom att köpa med Er hem en Yema-hudcremetvål för 1 krona. Yema säljes överallt samt i parti från
A.-B. A. P. Sjobergs Fabriker
Malmö
Nederlag i Stockholm och Hålsingborg.

Yema

Varje ask innehåller skönhet.

förtvivilade situation kunde detta inte gå an. Därför smög jag mig ned till trallstationen, tog tåget till Pineville och gick till en av stadens bästa läkare. Vid det laget visste jag precis vad jag skulle göra, då jag behövde läkarvård. Jag hängde min hatt på en stolsrygg och sade snabbt:

— Doktor, jag lider av hjärtnevros, åderförläkning, neurasteni, akut indigestion och konvalescens. Jag tänker hålla sträng diet. Jag skall också ta ett ljumt bad på kvällen och ett kallt på morgonen. Jag skall försöka vara munter och fästa mina tankar på glada ämnen. Av medicin ämnar jag ta ett fosforpiller tre gånger om dagen, särskilt efter måltiderna och ett nervlugnande medel, bestående av gentianatinktur, cinchona, calisyra och kardemumlösnig. I varje sådan matsked skall jag blanda nuxvomicalösning, begynnande med en droppe och öka med en droppe per dag tills jag nått maximaldosis. Jag skall droppa det med ett dropprör, som för en ringa kostnad kan erhållas på vilket apotek som helst. God morgon!

Så tog jag min hatt och gick därifrån. När jag stängt dörren, kom jag ihåg något, som jag glömt säga. Jag öppnade den igen. Doktorn hade icke rört sig från den plats där han suttit, men han ryckte till nervöst, då han såg mig igen.

— Jag glömde nämna, sade jag, att jag också skall ha fullkomlig vila och kroppsrörelse.

Efter denna konsultation kände jag mig mycket bättre. Sedan jag åter i tankarna konstaterat, att jag var hopplöst sjuk, gjorde det mig så tillfredsställd att jag nästan blev dyster igen. Det finns ingenting så orövande för en neurasteniker som att känna sig må väl och vara glad.

John vårdade mig omsorgsfullt. Så småningom verkade den syrestarka bergsluften, den hälsosamma maten och de dagliga promenaderna ibland bergen så lindrande på min sjukdom att jag blev förfärligt nedslagen och förtvivilad. Jag fick höra talas om en lantdoktor, som bodde i bergen strax intill. Jag gick till honom och berättade hela historien för honom. Han var en gråhårig man med klara blå, skrynkliga ögon i en hemgjord kostym av grått lärfttyg.

För att spara tid ställde jag diagnos på min sjukdom, rörde vid näsan med högra pekfingeret, slog mig under knäet för att få benet att fara upp, lyssnade på mitt bröst, stack ut tungan och frågade honom om priset på gravplatserna i Pineville.

Han tände sin pipa och såg på mig i ungefär tre minuter. — Broder, sade han, ni är mycket illa däran. Det finns en utsikt, att ni kan gå igenom det, men den är våldligt liten.

— Vad kan det vara? — frågade jag ivrigt. — Jag har försökt arsenik och guld, fosfor, motion, nux vomica, medicinska bad, vila, stimulans och ammoniakspirt. Finns det någonting kvar i farmakopéen?

— Någonstans ibland dessa berg, sade doktorn, växer en ört — en blomma som kan bota er, och det är nästan det enda som kan hjälpa er. Den är så gammal som världen, men på sistone har den blivit väldigt sällsynt och svår att hitta. Ni och jag få leta upp den. Jag har icke någon läkarpraktik nu, jag har vilat i årtal, men jag skall ta hand om ert fall. Ni skall komma hit varje eftermiddag och hjälpa mig leta efter den där örten, tills vi hitta den. Läkarna i städerna veta nog en hel del om nya vetenskapliga ting, men de veta inte mycket om de kurer, naturen bär med sig i sadelsäcken.

Och så letade den gamle doktorn och jag efter den hälbrägdagörande örten bland

Solhetta och saltvatten

kommer huden att spricka sönder och fjälla. Använd häremot en överfettad tvål, som verkar helande och välgörande. Mer överfettad än andra tvålar (på grund av sitt innehåll av äggämne) är

F. Pauli's
OVICULA
tvål

Pris 1 kr.

Feniths *namn borgar för en förstklassig produkt!*

Gräddmargarin: **"Extramärket Fenith"**
Växtmargarin: **"Feniths Extra Växt"**

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bästa näringsmedel för barn. Blandas med mjölk till en smaklig och stärvande välling. Utmärkt medel under avvänjningstiden och uppväxtåren.

Finnes å alla apotek, i speceri- och drogaffärer.

Generalagent: **JOHAN BRATTSTRÖM, Stockholm.**
Riks 84098. A. T. Kungsh. 8292

Sällskapet för Befrämjande av Konstantverk vid Mälarhöjden

KAFFESERVIS AV TENN
PRIS 118 KR.

Tillverkare:
NILS FOGSTEDT, MÄLARHÖJDEN
Försäljes genom
MÄLARHÖJDENS
KONSTHANTVERKSFÖRSÄLJNING
MÄLARHÖJDEN

GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg
I klass passagerareångare
Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
GÖTEBORG - STOCKHOLM

HEMLIGHETEN
*med hennes
vackra hy*

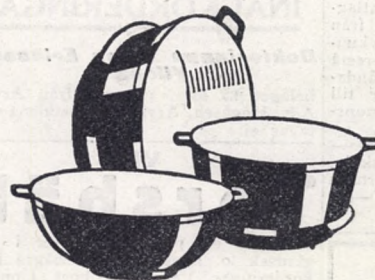
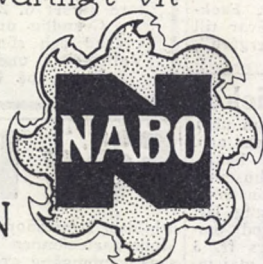
Använd
alltid

YVY
TVÅLEN

Snälla Lisa, vad är det för tvätterskor vi haft denna gång? Jag tycker tvätten är så ovanligt vit

Ack, hennes Nåd, jag har själv tvättat den med tvättämnet med BENSIN

FÖR SYLTNINGEN äro Norrahammars granitemaljerade grytor sedan länge erkända såsom de yppersta, emaljerade som de äro med hållbaraste, absolut giftfri emalj.

Gjorda försök ha visat, att Norrahammars granitemaljerade grytor äro fullt jämförliga med bästa utländska fabrikat.

NORRAHAMMARS
EMALJERADE GRYTOR

Begär hos Eder järnhandlare uttryckligen "Norrahammars".